

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2024 / 5

TÜSİAD

12 Şubat 2024

BU SAYIDA:

AB - TÜRKİYE
AB - UKRAYNA
AB - KANADA
TEKNOLOJİ
CIVA
NET-SIFIR SANAYİ YASASI

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL tusiad@tusiad.org
ANKARA ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS bxloffice@tusiad.org
BERLIN berlinoffice@tusiad.org
LONDON londonoffice@tusiad.org
PARIS parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateř – Dilek Aydın

AB - Türkiye

- AB Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilcisi AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Josep Borrell, AB Komisyonu'nun Genişleme ve Komşuluktan Sorumlu Üyesi Oliver Varhelyi ve Kriz Yönetiminden Sorumlu Üye Janez Lenarcic'in Türkiye ve Suriye'yi etkileyen depremlerin birinci yılına ilişkin ortak açıklamasında güçlü dayanışma ve AB yardımlarının devamı mesajları vurgulandı.

Depremlerin hemen ardından AB'nin hızla eyleme geçerek, hayat kurtarıcı malzemeyi bölgeye ulaştırdığı, düzenlenen Uluslararası Bağışçılar Konferansı çerçevesinde 7

milyar €'yu aşan kaynağın bir araya getirildiği belirtilen açıklamada ayrıca, AB Dayanışma Fonu kapsamında oluşturulan 400 milyon Euro tutarındaki yardıma ilave olarak Türkiye'deki sığınmacılar ve evsahibi toplumu desteklemek üzere 355,6 milyon €'luk destek paketi üzerinde çalışıldığı belirtiliyor.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerin ardından yürütülen toparlanma çalışmalarına finansman sağlamak üzere AB Dayanışma Fonu kapsamında (EUSF) Türkiye'ye 400 milyon €'luk hibe sağlanması

doğrultusundaki anlaşma Dışişleri Bakan Yardımcısı ve AB Başkanı Büyükelçi Mehmet Kemal Bozay ve Uyum ve

Reformlardan Sorumlu AB Komiseri Elisa Ferreira tarafından imzalandı. Deprem bölgesinin yeniden imarı için çabaları desteklemek amacıyla oluşturulan hibe paketi kapsamında hastane ve okulların yeniden inşası, içme suyu ve atık su altyapısının oluşturulması ve kültürel miras yapılarının restorasyon çalışmalarının yürütülmesi amaçlanıyor.

[İnternet bağlantısı için](#)

- AB Komisyonu Türkiye'deki sığınmacılar ve evsahibi toplumu desteklemek amacıyla 26 milyon € tutarında insani yardım sağlanacağını açıkladı. Sağlanacak kaynak ile Şubat 2023 tarihinde meydana gelen şiddetli depremler ve sığınmacı krizi sonrasında ortaya çıkan acil ihtiyaçların bir bölümünün karşılanmasının hedeflendiği belirtiliyor. 26 milyon €'luk kaynağın 4 milyon €'luk bölümünün eğitim faaliyetleri desteklemek amacıyla kullanılması öngörülüyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB - Ukrayna

- AB Komisyonu'nun Ukrayna'yı desteklemek amacıyla oluşturulması önerisini Haziran 2023 tarihinde sunduğu "Ukrayna Aracı" (Ukraine Facility) olarak adlandırılan yardım fonu Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi tarafından kabul edildi. Fon kapsamındaki ilk ödemenin Mart ayı içinde yapılması planlanıyor. Ukrayna'nın yeniden inşası ve AB üyelik sürecine katkı sağlaması beklenen çağdaşlaşma çalışmalarını desteklemek amacıyla oluşturulan fonun üç önemli bileşeni bulunuyor:

- Gerekli yeniden inşa ve çağdaşlaşma çalışmalarının desteklenmesi için Ukrayna devlet bütçesine doğrudan katkı sağlanması;
- Avrupa'nın doğrudan yardım ve kredileriyle oluşturulacak yatırım sistemi çerçevesinde Ukrayna'ya kamu ve özel yatırımların teşvik edilmesi;
- Teknik ve diğer yardım tedbirleriyle Ukrayna'daki reformların desteklenmesi. [İnternet bağlantısı için](#)

AB - Kanada

- İç Pazardan Sorumlu AB Komiseri Thierry Breton ve Kanada İnovasyon, Bilim ve Sanayi Bakanı François-Philippe Champagne AB-Kanada Dijital İşbirliği Anlaşması'nın uygulamaya konulması amacıyla bir araya geldi. Anlaşma kapsamında yürütülecek çalışmalar şu şekilde sıralanıyor:

- **Yarı iletkenler** alanında gelecekte tedarik zincirlerinde oluşabilecek sorunlara karşı araştırma-geliştirme çalışmaları ve kamunun özel sektöre sağlayacağı destekler ile ilgili işbirliği yürütülmesi;
- Yapay zeka alanında düzenli görüş alışverişi için kanallar oluşturularak, uluslararası yasal düzenlemeler ve **yapay zekâ** yönetimi alanlarında ortak çalışmalar gerçekleştirilmesi;
- **Siber güvenlik** alanında mevcut yasal düzenlemelerin uygulanması ve kritik altyapıların siber güvenliğinin artırılması için işbirliğinin güçlendirilmesi;
- **Kuantum** teknolojilerinin ekonomide geniş anlamıyla kullanılmasını sağlamak amacıyla ortak çalışma yürütülmesi.

Bakanlar düzeyinde AB-Kanada Dijital Ortaklık Konseyi'nin ilk toplantısının Şubat ayında düzenlenmesi planlanıyor. [Internet bağlantısı için](#)

Teknoloji

- AB Konseyi Belçika Dönem Başkanlığı ve Avrupa Parlamentosu müzakerecileri dijital, derin teknoloji, temiz teknolojiler ve biyoteknoloji alanlarındaki inovasyon çalışmalarına yönelik yatırımları desteklemek amacıyla AB Komisyonu tarafından Haziran 2023 tarihinde sunulan "**Avrupa Stratejik Teknolojiler Platformu** (STEP)" kurulması önerisi üzerinde ön mutabakata ulaştı. AB'nin ekonomik egemenliğini ve stratejik alanlarda uzun vadeli rekabet gücünü artırmayı amaçlayan girişim kapsamında halihazırda mevcut AB programları ve fonları için öngörülen fonların harekete geçirilmesi amaçlanıyor. Bu çerçevede ilk olarak AB'nin savunma yatırımı kapasitesini artırmak için Avrupa Savunma Fonu'na 1,5 milyar € ilave kaynak sağlanacağı belirtiliyor.

Avrupa Stratejik Teknolojiler Platformu-STEP kapsamında yatırım sağlanacak kritik teknoloji alanlarını belirlemek üzere AB Komisyonu görevlendiriliyor. Kolaylaştırılmış süreç kapsamında AB finansmanına erişim olanağı sağlanacak ve diğer

yatırımları çekme kapasitesi bulunan projelere "kalite etiketlemesine" benzer nitelikte bir işaretleme olarak değerlendirilebilecek "**Egemenlik Mührü**" (Sovereignty Seal) **statüsü** verilmesi planlanıyor.

Avrupa Stratejik Teknolojiler Platformu'nun ayrıca, AB'nin uyum politikası kapsamında ayrılan kaynağın kritik teknolojilere yapılacak yatırımlara yönlendirilmesini sağlayacağı ve büyük ölçekli şirketlere yatırım desteği yapılmasının mümkün olacağı belirtiliyor. [Internet bağlantısı için](#)

Cıva

- AB'de cıva kullanımının kısıtlanması amacıyla yürürlükte olan düzenlemelerin gözden geçirilmesi ve henüz düzenlenmemiş alanların sınırlandırma kapsamına alınması amacıyla Temmuz 2023 tarihinde AB Komisyonu tarafından sunulan yönetmelik tasarısı üzerinde AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu müzakerecileri siyasi anlaşmaya ulaştı.

Yeni düzenlemeler;

- Önceki yasaklara ilave olarak altı farklı kategoride cıva içerikli lambanın üretim, ithalat ve ihracat yasağına tabi olmasını ve yasakların ürün sınıfına göre 31 Aralık 2025 ve 31 Aralık 2026 tarihlerinden itibaren devreye girmesini;
- Dış dolgularında kullanılan amalgamın üçüncü ülkelere ihracatının 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren yasaklanmasını;
- 30 Haziran 2026 tarihinden itibaren AB'de amalgam üretimi ve ithalatının yasaklanmasını öngörüyor.

Halihazırda yürürlükte olan kurallar, 15 yaş altındaki çocuklar, hamileler veya emziren kadınların diş tedavilerinde **amalgam** kullanımını **yasaklıyor**. Kabul edilen değişiklikler yasağın AB'de yaşayan **tüm bireyleri** kapsayacak şekilde genişletilmesini ve **1 Ocak 2025** tarihinden itibaren geçerli olmasını öngörüyor. Düşük gelir seviyesine sahip bireylerin yaşadığı AB ülkelerinde bu yasağın yürürlüğe

konulması için 18 ay ilave süre uygulanmasına olarak sağlanıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Net-Sıfır Sanayi Yasası

- Net-sıfır emisyonlu teknoloji ürünleri üretim ekosisteminin gelişimini öngören Net-Sıfır Sanayi Yasası'nın onay süreci kapsamında Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi arasında yürütülen müzakerelerde **ön mutabakat** sağlandı. Net-Sıfır Sanayi Yasası AB'nin iklim hedeflerine ulaşmasında önemli paya sahip olan net sıfır teknolojilerin sanayi alanındaki kullanımını artırmayı ve Avrupa'nın endüstriyel yeşil teknolojiler alanında küresel önder konuma yükselmesini sağlamayı amaçlıyor.

Net-Sıfır Sanayi Yasası'nın bazı bileşenleri aşağıda sıralanıyor:

- Karbon azaltımına **önemli derecede** katkı sağlayacak teknolojileri ilgilendiren stratejik projelerin seçilmesine yönelik kriterler de içeren **net sıfır teknolojiler listesi** belirleniyor.
- **Karbondan arındırma potansiyeli** yüksek olduğu değerlendirilen projelerin hızlandırılmış izin süreçlerinden ve finansmana kolay erişimden yararlanması hedefleniyor.
- **“Net Sıfır Hızlandırma Vadileri”** olarak adlandırılan, belirli teknolojiler alanında çalışan işletmelerin bir araya geldiği kümelenmelerin gelişmesi desteklenerek, AB'nin bu alanlarda üretim merkezi olarak küresel düzeyde öne çıkması hedefleniyor. Bu kümelenmelerin hızlandırıcı gücü sayesinde AB'nin yeniden sağlam bir sanayi tabanına kavuşması amaçlanıyor.
- **Kamu alımlarında** net sıfır teknoloji ürünlerinin alımını teşvik eden düzenlemelerin

AB düzeyinde uyarlanması amacıyla kamu ihale süreçlerine yönelik sürdürülebilirlik ve dayanıklılık tanımları belirleniyor.

- Kamu ihalesine konu olan ürünün seçiminde **“sürdürülebilirlik katkısının”** asgari gereklilik olması; net-sıfır teknoloji **ürün** ya da **bileşenine** ilişkin içeriğin **%50** ya da daha fazlasının **üçüncü ülkeye bağımlı** olarak elde edilmesi söz konusu olduğu durumlarda ise **“dayanıklılık”** kriterinin uygulanması gerekliliği getiriliyor.
- Ürün ya da ürün içeriğinin büyük bölümünün üçüncü ülkeye bağlı olarak elde edilmesi ile ilgili kriterin, AB Komisyonu'nun “belirli bir üçüncü ülkeye bağımlı” olunan temiz teknolojileri belirleme çalışması ile ilişkili olarak dikkate alınacağı belirtiliyor.
- Öte yandan, **“dayanıklılık ve sürdürülebilirlik katkısı”** kriterlerinin uygulanmasının yüksek maliyete yol açması ya da kriterleri karşılayan uygunlukta teklif sunulmaması halinde, ihale makamlarının bu kriterleri uygulamamaya karar verebilme yetkisine sahip olduğu açıklanıyor.
- AB ülkelerinde yenilenebilir enerji teknolojisi ile ilgili bir ihale tasarlanırken hem ön değerlendirme hem de çevresel sürdürülebilirlik, inovasyona katkı ya da diğer mevcut yapı ya da teknolojilerle uyum içinde çalışma gibi ihale bedeliyle ilk etapta bağlantılı olmayan kriterlerin uygulanmasına olanak veriliyor.
- Bir AB ülkesinin açtığı ihalelerin yıllık hacminin en az %30'unun bu kriterlere uyması gerekliliği belirleniyor.

AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu arasındaki ön mutabakatın kesinleşmesi için her iki kurumda resmi olarak onaylanması ve AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanması gerekiyor. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 19 Şubat, Dışişleri Bakanları Konseyi
- 20 Şubat, Genel İşler Konseyi

Konferanslar

- 12 Şubat, "Navigating the future of EU-US Trade relations", www.friendsofeurope.org
 - 15 Şubat, "New government, new prospects? Reviving Montenegro's EU accession bid", www.epc.eu
 - 20 Şubat, "Navigating public opinion dynamics for responsive governance", www.bruegel.org
-